Dubbii Iimaana Diigu-Kutaa 9.2

Description

Akkaata Kitaabban Rabbii oltaâ€™aa irraa buâ€™an mormuun ykn itti qoosun kufrii itti taâ€™uu
Akkaatan kitaabban Rabbii oltaâ€™aa irraa buufaman mormuun ykn isaanitti qoosun kufrii fi wantoota iimaana diigan keessaa itti taâ€™u kutaa darbee keessatti ilaalu jalqabne jirra. Ammas itti fufuun ni ilaalla. Kitaabban Rabbiin irraa buâ€™anitti qoosun ykn mormuun kufriidha.

Rabbiin subhaanahu wa taâ€™aalaa ni jedha:

وَٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا وَٱسۡتَكۡبَرُواْ عَنۡهَآ أُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلنَّارِۖ
هُمۡ فِيهَا خَٰلِدُونَ ٣٦

â€œDhugumatti, warroonni aayaata (keeyyattota) Keenya kijibsiisanii fi isaan irraa of tuulan, isaan sun warra ibiddaati. Isaan yeroo hundaa achi keessa turu.â€• Suuratu Al-Aâ€™araaf 7:36

Ammas ni jedha:

﴿وَمَا يَجۡحَدُ بِـَٔايَٰتِنَآ إِلَّا ٱلۡكَٰفِرُونَ﴾

â€œKaafiroota malee keeyyattoota Keenya kan mormu hin jiru.â€• Suuratu Al-Ankabuut 29:47

Qoostota ilaalchise aayaata dhufan keessaa:

وَإِذَا عَلِمَ مِنۡ ءَايَٰتِنَا شَيۡـًٔا ٱتَّخَذَهَا هُزُوًاۚ أُوْلَٰٓئِكَ لَهُمۡ عَذَابٞ مُّهِينٞ ٩

â€œ**Yommuu keeyyattoota keenya irraa waa beeke, qishnaa (qoosa) isaan godhata. Isaan sun adabbii salphisaatu isaaniif jira.â€•** Suuratu Al-Jaasiyah 45:9

Ibn Taymiyaan ni jedha: â€œWaaâ€™ee nama aayaata (keeyyattoota) Rabbii irraa wayitti baace (qoose) ilaalchisee Shaafiâ€™in ni gaafatame. Innis â€œkaafiraâ€• jechuun deebise. Akka ragaatti aayata tana dhiyeesse: **â€œYoo isaan gaafatte, dhugumatti [akkana] jedhu: â€œNuti haasawatti kan seennu fi taphannu qofa turre.â€• Jedhi, â€œSila Rabbiitti, keeyyattoota Isaatti fi Ergamaa Isaatti qishnaa (qoosaa) turtanii?â€• Rakkoo hin dhiyeefatinaa! Erga amantanii booda kafartanii jirtu.â€•** Suuratu

At-Tawbah 9:65-66

Ibn Taymiyaan ni jedha: kuni Rabbiitti, aayaata (keeyyattoota) Isaatti fi Ergamaa Isaatti qoosun kufrii akka taâ€™e aayah (keeyyata) jala murtee dubbattuudha.â€• (As-Saarimul Masluul fuula 513, fuula 31)

(B)-Kitaabban buufamanitti amanuun isaan mirkaneessuu fi dhugoomsu of keessatti qabata. Shakkii hin qabu, isaan mormuun mirkaneessuu fi dhugoomsu kana diiga. Kitaabban buâ€™an mormuun dubbii qalbii diiga. Dubbiin qalbii kunis dhugoomsudha. Akkasumas, dubbii arrabaa diiga. Dubbiin arrabaa kunis mirkaneessudha.

Ammas, kitaabban buufamanitti amanuun isaan ol guddisuu fi kabajuu of keessatti qabata. Dhugumatti, kitaabban kanniinitti qoosun ol guddisuu fi kabajuu kana waliin bakka tokkotti hin taâ€™an. Akkuma iimaana alaa arrabaan dubbatamu diigu, hojii qalbiis diiga.

(C)-Kitaabban samii buâ€™an mormuun sifaata Rabbii oltaâ€™aa keessa sifata (amala) dubbii mormuu of keessatti qabata. Sifata kana dhabamsiisuun maqaalee Rabbii keessatti jallachuu, waaâ€™ee Rabbii ilaalchisee yaada badaa qabaachu fi guddinna Isaaf malu ol guddisuu dhiisu irraayyi.

(Namni akkana jechuun gaafi gaafachu dandaâ€™a, â€œKitaabban akka Tawraat, Zabuur, Injiil harka namootaatin jijjiiramanii jiru. Akkamitti kanniinitti amanuun taâ€™aa?â€• Deebiin isaa kana fakkaata: Kitaabban darbanitti amanuun amanuu dimshaasha taâ€™eedha. Kana jechuun, qalbiidhaan kitaabban akka tawraat, zabuur fi injiil **jijjiiramuun dura** Rabbiin akka buuse amanuu fi isaan keessatti odeefannoo dhugaa hin jijjiiramne dhugoomsudha.[1])

(Qurâ€™aanatti amanuun immoo amanuu (iimaana) balâ€™innaan taâ€™uudha. Kana jechuun qalbii fi arrabaan Qurâ€™aana kana mirkaneessu, wanta isa keessatti dhufe hordofuu fi dhimma xiqqaa guddaa keessatti murtii isarraa barbaadudha.[2]Qurâ€™aanni kitaabban darban hunda waan shaaref, haala guutuu taâ€™een isatti amanuun dirqama.)

Aalimman namni Qurâ€™aana irraa waa kijibsiise akka kafaruu irratti wali galanii jiru. Mee isaan keessaa dubbii isaanii muraasa haa eerru.

Aliyy ibn Abi Xaalib radiyallahu anhu ni jedha: Namni Qurâ€™aana irraa qubee takkatti kafaree, guutuu isaatti kafaree jira.â€• (Hikaayatul Munaaziratu fiil Qurâ€™aani maâ€™a baâ€™adi ahlil Bidâ€™i-fuula 33)

Abdullah Ibn Mubaarak n jedha: â€œNamni Qurâ€™aana irraa qubee takkatti kafaree, guutuu isaatti kafaree jira. Namni â€œani laam tanatti hin amanuâ€• jedhe, kafaree jira.â€• (Fataawaa ibn Taymiyah 4/182)

Ibn Baxxah ni jedha: â€œAkkuma kana wanta Ergamtoonni Rabbiin irraa fidan hundatti amanuu fi dhugoomsun dirqama taâ€™uu, wanta Rabbiin azza wa jalla jedhe hundatti amanuu fi dhugoomsun dirqama taâ€™a. Inni haqa barbaachisaa taâ€™eedha. Osoo namtichi wanta tokko malee wanta Ergamtoonni fidan hundatti amanee, wanta kana deebisuu (itti amanu diduu) isaatiif aalimmaan hunda biratti kaafira taâ€™a.â€• Ammas ni jedha: Namni Qurâ€™aana irraa aayah takkatti ykn qubee takka

kijibsiise. Yookiin wanta Ergamaan Sallallahu aleyh wassalam fidee irraa waa deebise, inni kaafira.â€• (Al-Ibaanatu Sughraa fuula 211, 201)

Ibn Taymiyaan ni jedha: â€œNamni Qurâ€™aana irraa aayaatni hirâ€™atan ykn dhokfaman jedhe, kufrii isaa keessa kilaafni (garaagarummaan yaada) hin jiru.â€• (As-Saarimul Masluul fuula 586)

(Namni Qurâ€™aana irraa aayaanni hirâ€™atan ykn dhokfaman jedhe ni kafara. Sababni isaas, namni Qurâ€™aana irraa aayaatni hirâ€™atan ykn dhokfaman jedhu, aayah tana kijibsiisaa fi mormaa jira:

إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا ٱلذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُۥ لَحَٰفِظُونَ ﴿٩﴾

â€œ**Dhugumatti, Numatu Qurâ€™aana buuse, dhugumatti Numatu isa tiiksas.â€•** (Suuratu Al-Hijr 15:9)

Kana jechuun Dhugumatti Numatu Qurâ€™aana Nabii Muhammad sallallahu aleyh wassallam irratti buusee. Waa irraa hirâ€™ifamuu ykn isatti dabalamuu irraas dhugumatti Qurâ€™aana ni eegna.)

Akkuma ***namni aayata Qurâ€™aana kijibsisee fi morme kafaru, namni aayata Qurâ€™aanatti qooses (qishnaa godhates) ni kafara.*** Ragaan kanaa: **â€œYoo isaan gaafatte, dhugumatti [akkana] jedhu: â€œNuti haasawatti kan seennu fi taphannu qofa turre.â€• Jedhi, â€œSila Rabbiitti, aayaata (keeyyattoota) Isaatti fi Ergamaa Isaatti qishnaa (qoosaa) turtanii?â€• Rakkoo hin dhiyeefatinaa! Erga amantanii booda kafartanii jirtu.â€•** Suuratu At-Tawbah 9:65-66 Asitti keeyyattoonni Isaa Aayaata Qurâ€™aanati.

---

[1] , Al-Imaanu haqiiqatuh, khawaarimuh, nawaaqiduh inda ahli sunnati wal jamaâ€™a-fuula 262, Abdullah bin Abdulhamid Al-Asarii, sharih Usuulu Salaasaa-94, Ibn Useymiin [2] madda olii â€œ**Nawaaqidul Iimaani al-qawliyah wal amalayah**â€• fuula 200-â€¦ Abdulaziz bin Muhammad

Date Created
June 1, 2020
Author
admin